

Základní údaje

Ukrajina získala svou nezávislost po rozpadu Sovětského svazu v roce 1991. Přesto na Ukrajině dodnes zůstávají silná státní kontrola a korupce.

Výkonná moc je svěřena do rukou prezidenta republiky a vlády. Prezident je volen přímo lidem na 5 let. Ústava umožňuje jedno znovuzvolení. Od roku 2010 je prezidentem Viktor Janukovyč. Vláda je odpovědná parlamentu a prezidentovi. Současným premiérem je Mykola Azarov. Ukrajinský parlament je jednokomorový – Nejvyšší rada (Vjerchovna Rada) Ukrajiny. Poslední řádné volby proběhly 28. října 2012 novým volebním systémem (225 poslanců volených proporčně, 225 poslanců volených většinovým způsobem na 4 roky). Vyhrála Strana Regionů prezidenta Janukovyče.

Oficiální název	Ukrajina
Počet obyvatel	45 372 700 (2013)
Rozloha	603 550 km ²
Měna	Ukrajinská hřivna (UAH)
Etnické složení	Ukrajinci 77,8 %; Rusové 17,3 %; Bělorusové 0,6 %; Moldavané 0,5 %; ostatní 3,8 %

Struktura hospodářství a zahraniční obchod

Ukrajinská ekonomika stále oproti ekonomikám Evropské unie zaostává. Podíl zemědělství na tvorbě HDP tvoří 9,6 % a pracuje zde bezmála 16 % pracovní síly, což je ve srovnání s EU 3x větší podíl. Zajímavá je situace v průmyslu – přestože v něm pracuje jen 23,4 % obyvatelstva, tak vytváří přes 31,7 % produktu. Ve službách pracuje 60,7 % pracovní síly, která vytvoří 58,7 % produktu.

V zahraničním obchodě je pro Ukrajinu klíčové Rusko – vyváží se do něj více než čtvrtina (27,1 %) exportu a také se z něj nejvíce dováží, až 30,5 %. Z dalších států je důležitá Čína (8,9 % dováženého zboží), Německo (9 % dovozu) či Turecko (5,8 % vývozu), Itálie (4,6 % vývozu) a Polsko (5,3 % vývozu).

Makroekonomický výhled

V roce 2011 se země dočkala poměrně vysokého růstu o více než 5 %. Markantní podíl na pozitivním vývoji roku 2011 měla spotřeba domácností, která byla hnána především vládními intervencemi, respektive zvýšením sociálních transferů a minimální mzdy. O rok později už ale ekonomika stagnovala. Viníkem stagnace byl propad poptávky způsobený zpomalením stavebního boomu v Číně, který na Ukrajině prudce zasáhl zejména ocelářský sektor. Ten tvoří čtvrtinu HDP a třetinu celkových vývozu.

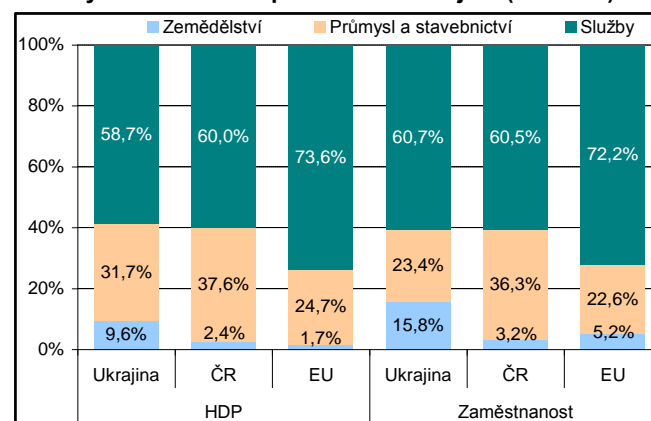
Pro rok 2013 se očekává pouze mírný růst HDP ve výši 0,6 procentního bodu. Blýskat na lepší časy by se mělo od roku 2014, kdy by ekonomika měla posílit o bezmála 3 %.

Trh práce

S příchodem ekonomické krize začala nezaměstnanost na Ukrajině růst rychleji než v České republice a v loňském roce představovala 8 %. Podle prognózy MMF se nečeká žádná výrazná změna ani v nejbližších letech.

Minimální měsíční mzda na Ukrajině byla v minulých letech často zvyšována, ale i tak oproti (od roku 2007

Sektory národního hospodářství – Ukrajina (ČR a EU)

Zdroj: Eurostat, World DataBank, data k roku 2011

Základní makro ukazatele	2011	2012	2013 ^e	2014 ^e
Růst HDP (%)	5,2	0,2	0,6	2,8
Míra nezaměstnanosti (%)	7,9	8,0	8,2	7,9
Inflace (%)	8,0	0,6	0,5	4,7
Běžný účet plat. bilance (% HDP)	-6,3	-8,2	-7,9	-7,8
Deficit veřejných rozpočtů (% HDP)	-2,8	-4,6	-4,5	-5,4

Základní ukazatele trhu práce		
Míra nezaměstnanosti (2012)	8,0 %	
Ekonomicky aktivní obyvatelstvo (2011)	20 393 tis.	
Minimální měsíční mzda (1H/2013)	108 EUR	
Ø měsíční mzdy v odvětvích	Ukrajina	ČR
Zpracovatelský průmysl (2012)	300 €	1 023 €
Stavebnictví (2012)	242 €	953 €
Doprava a komunikace (2012)	338 €	964 €
Ubytování, stravování (2012)	200 €	573 €

„zmražené“) minimální mzdě v České republice je na velmi nízké úrovni a dosahuje zhruba třetiny její výše. Lze očekávat snižování rozdílu mezi českou a ukrajinskou minimální mzdou. Z hlediska průměrných mezd je zaměstnávání ukrajinských pracovníků o cca 2/3 levnější než tuzemských.

Základy pracovního práva

Pracovní smlouva musí být uzavřena písemně. Je možné ji uzavřít na dobu určitou či neurčitou. Pracovní poměr na dobu určitou lze uzavřít jen v ospravedlnitelných případech, jako např. práce na projektech, sezónní zaměstnanost apod. Pracovní smlouva může být rozvázána buď na základě oboustranné dohody, nebo na popud pouze jedné či druhé strany. Výpovědní lhůta ze strany zaměstnavatele jsou 2 měsíce a ze strany zaměstnance 14 dní při smlouvě na dobu neurčitou. Pracovní doba činí 40 hodin týdně, práce přesčas je možná v max. výši 120 hodin ročně. Zákonná dovolená činí 24 dní.

Základy obchodního práva

Ukrajinská legislativa nabízí potenciálním investorům několik způsobů provozování podnikatelské činnosti. Jedná se konkrétně o možnost založení některé z forem obchodních společností, založení reprezentační kanceláře, nebo je možné i podnikání formou různých smluvních partnerství jako např. joint venture. Zahraniční firmy většinou volí podobu společnosti s ručením omezeným, u které není zákonem stanoveno minimální základní jmění. U akciovky, ať již soukromé (akcie jen mezi zakladateli) či u veřejné (akcie obchodovány na burze) je minimální základní jmění navázáno na vývoj měsíční minimální mzdy a pro rok 2013 představuje ekvivalent 3,5 milionů korun.

Právní forma	Minimální kapitál
Společnost s ručením omezeným	není stanoven
Soukromá akciová společnost	1 250 násobek minimální mzdy 1 433 750 UAH v r. 2013 (3,5 mil. CZK)
Veřejná akciová společnost	1 250 násobek minimální mzdy 1 433 750 UAH v r. 2013 (3,5 mil. CZK)

Hlavní daně a vedlejší náklady práce

Sazba korporátní daně je stanovena na 19 % a dle platného zákona by příští rok měla klesnout na 16 %. Dividendy nerezidentům jsou na Ukrajině zdaněny srážkovou daní ve výši 15 %. Daň z příjmu fyzických osob je progresivní a činí 15 % z celkových příjmů do hodnoty rovnající se desetinasobku minimální mzdy a 17 % z celkových příjmů nad tuto částku. DPH disponuje základní sazbou 20 %, některé sociálně citlivé komodity jsou od této daně osvobozeny.

Daň/odvod	Sazba
korporátní daň	19%
daň z dividend nerezidentům	15 %
daň z příjmu jednotlivců	15 % / 17%
sociální zabezpečení (zaměstnanec)	1 %
sociální zabezpečení (zaměstnavatel)	34 %
DPH (základní)	20 %

Pro účely sociálního a zdravotního zabezpečení odvádí zaměstnanec 3,6 % své mzdy a zaměstnavatel 36,76 % až 49,7 % dle míry rizik profese.

Energetika

Za poslední čtyři roky si ukrajinské podniky užívaly zhruba o polovinu nižších cen elektřiny než jejich čeští konkurenti. V poslední době se však nůžky mezi našimi a ukrajinskými cenami energií začaly zavírat.

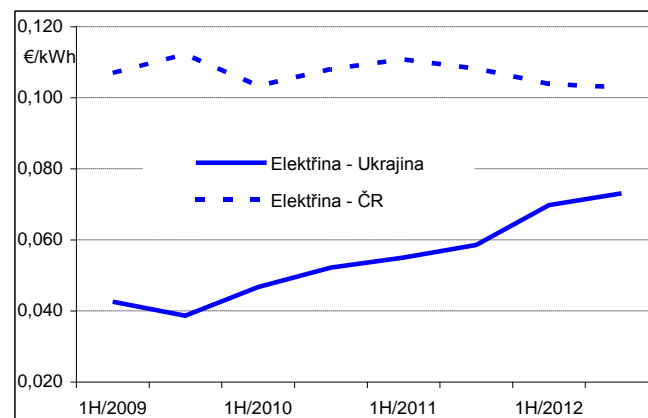
Ačkoliv se nad ukrajinskou energetikou stále vznáší stín černobylské tragédie, země stále zhruba z poloviny spoléhá na jádro.

Investiční pobídky

Z hlediska přístupu k lákání zahraničních investorů Ukrajina učinila nedávno významný pokrok a od začátku letošního roku zavedla propracovanější systém investičních pobídek.

Ty mají podobu daňových pobídek (existují 4 typy: základní, regionální, speciální a sektorové) či existenci průmyslových parků, kde investice z oblastí průmyslové výroby, výzkumu a vývoje či informačních a telekomunikačních služeb získávají benefity ve formě bezúročných půjček či osvobození dovozu zásob, materiálu i technologií od cla.

Vývoj cen energií – Ukrajina (ČR)

Zdroj: Eurostat, NERC, tarify pro velkoobdoběratele bez DPH